

◊ Ledarkronika Tasneem Khalil, frilansskribent

Tortyr genom ombud

Jag älskar att läsa Franz Kafka (1883–1924), en mästerlig berättare. Tack vare hans klassiska romaner "Förvandlingen" och "Processen" står adjektivet kafkaesk för en sanslös, förvirrande, egendomlig och hotfullt komplex berättelse.

I "Processen" skriver Kafka om en Josef K som vaknar upp en morgon, grips och sedan åtalas för ett icke angivet brott.

Men jag vågar påstå att det som hänt i verkligheten i en italiensk domstol nog ligger bortom också Franz Kafkas föreställningsförmåga.

2003 fördes egyptiern, Abu Omar, politisk flykting i Milano, bort av CIA. Han flögs i hemlighet ut ur Italien och till Egypten som misstänkt terrorist.

Nerikes Allehandas läsare kommer säkert ihåg ett liknande fall som involverade två asylsökande egyptier i Sverige. 2001 fogade sig svenska myndigheter efter en begäran av CIA och deporterade i hemlighet Ahmed Agiza och Muhammed al-Zery till Egypten där de enligt rapporter torterades.

Zgiza dömdes till 25 års fängelse för samröre med Islamiska Jihad och al Qaida. al-Zery släpptes ur fängelset 2003.

Italienska åklagare har nu öppnat en rättegång i Abu Omar-fallet. 25 CIA-agenter, en överste i amerikanska flygvapnet och åtminstone sex ledande tjänstemän i den italienska säkerhetstjänsten har åtalats för att ha godkänt, planerat och utfört kidnappningen. Den amerikanske regeringen vägrar lämna ut de misstänkta amerikanerna.

Den 14 maj infann sig Abu

”
Vad vi nu ser är tortyrens globalisering”

Omars fru, Ghali Nabila, inför rätten i Milano för att beskriva hur hennes make kidnappades och sändes till Egypten, torterades och fängslades.

Enligt en rapport i the International Herald Tribune beskrev Nabila sin chock vid mötet med Abu Omar i Alexandria i Egypten, under hans korta permission från det egyptiska fängelset i oktober. "Jag fann honom utmärkt, bara skinn och ben – hans hår hade vitnat, han bar en hörapparat", sa hon.

Nabila tillbakavisade först åklagarnas begäran om att hon skulle beskriva den tortyr hennes man berättat om, eftersom hon inte ville inte tala om det.

Åklagarna gav henne dock inget val, och hon fortsatte under tårar: "Han var bunden som om han skulle bli korsfäst. Han mishandlades, särskilt runt öronen. Han fick chocker i många delar av kroppen." "Också i könsorganet?" frågade åklagarna. "Ja", svarade hon.

Extraordinärt utlämnande – tillämpandet av transporter av misstänkta terrorister eller andra individer till tredje land för förhör och fängsligt förvar – är praktiskt taget en omskrivning för tortyr genom ombud.

Omar, Agiza eller al-Zery, alla offer för detta bisarra tortyrspel, kunde ha varit karaktärer i Franz Kafkas mardrömslika skildringar.

Och om Kafka skrivit en roman i dag, kunde det ha varit Human Rights Watchs senaste rapport: "Dubbel fara: CIA:s utlämnningar till Jordanien", en 36-sidig undersökning som dokumenterar hur Jordanien säkerhetstjänst i hemlighet internerade, förhöörde och torterade 14 icke-jordanier för CIA:s räkning 2001–2004. Många av dessa individer hamnade sedan i Guantánamos celler.

Joanne Mariner, rapportens författare, säger till mig: "President George W Bush förklarade globalt krig mot terrorism ... och CIA är verkligen en global aktör. Detta är verkligen ett internationellt fenomen: individer från omkring 40 olika länder har internerats och flugits till många andra länder ..."

Vad vi nu ser är tortyrens globalisering. I en globaliserad värld har inte ens tortyren några nationsgränser.

I en kafkaesk värld delad mellan terrorister och torterare, där fakta otvivelaktigt blivit underligare än fiktion, och med Kafka död sedan länge, kan en rapport i International Herald Tribune eller en undersökning av Human Rights Watch utan vidare ersätta också den mest bisarra roman.

Tasneem Khalil
Frilansskribent från Örebro med inriktning på internationell politik.

◊ Ledare

Nu väntar utmaning på utmaning

Så är det då definitivt klart. Hillary Clinton lägger ner sin kampanj och backar upp rivalen Barack Obama som därmed blir demokraternas presidentkandidat. Det är ingen sensation eftersom Hillary Clinton länge försökt komma tillbaka i nomineringsracet från en omöjlig position.

Kanske har hennes långa adjö till ambitionen att bli presidentkandidat skadat demokraterna. Det är åtminstone den vanligaste expertkommentaren. Men det är inte alldeles säkert att så är fallet. Kampen har skapat uppmärksamhet och gett politiken lite behövlig hetta. Det kan visa sig vara bra för valdeltagandet.

Nu måste Barack Obama ena partiet och försöka hitta en strategi som biter på republikanernas kandidat John McCain och öppnar vägen till Vita huset.

Obama är någonting nytt i amerikansk politik. Han är färgad och därtill jurist med examen från Harvard. Han har bott både i Indonesien och på Hawaii. En intellektuell politiker med en retorisk talang utöver det vanliga. En politisk naturbegåvning vars huvudbudskap är förändring.

Det vilar något hoppingivande över honom. Han odlar lugnet som en politiskt dygd – precis som vår statsminister Reinfeldt. Obama verkar dock väl förälskad i sina egna ord och lite väl smart ibland.

Den stora frågan är om han kan nå ut till de väljare som inte automatiskt ser hans intellektualitet och multikulturella bakgrund som meriter. Dessutom är han oerfaren när det gäller utrikespolitik.

Obama har haft problem med sin själasörjare pastor Jeremiah A Wright Jr som gick till storms mot rasismen bland de vita och deras behandling av svarta. Obama kom i knipa eftersom hävdar att sådan retorik har överlevt sig själv. Han väntade sedan för länge med att distansera sig från den eldfängde pastorn.

Motståndaren John McCain är en mer konventionell amerikansk politiker. Han blir en svår motståndare till Obama.

McCains patriotism kan inte ifrågasättas. Han har ett förflutet i flottan och satt hela fem och halvt år som krigsfånge i Hanoi under Vietnamkriget. En krigshjälte om än inte av det vanliga heroiska slaget. Och han har haft tid på sig att finslipa sitt program.

Men hur det än går är det ett oerhört viktigt val för hela världen. Den nye amerikanske presidenten ärver svåra problem. Irakkriget är ingen framgångshistoria för George W Bush och hans neokonservativa hökar. Saddam Hussein är förvisso avlägsnad men någon fred och stabilitet är inte i sikte.

USA har ett nytt Vietnam på halsen. Men liknelsen haltar i ett viktigt avseende. Mellanöstern är inte Sydostasien. Det gick att slå till reträtt där – men inte i Mellanöstern där till och med varje antydning om ett tillbakadragande är en liten seger för Iran.

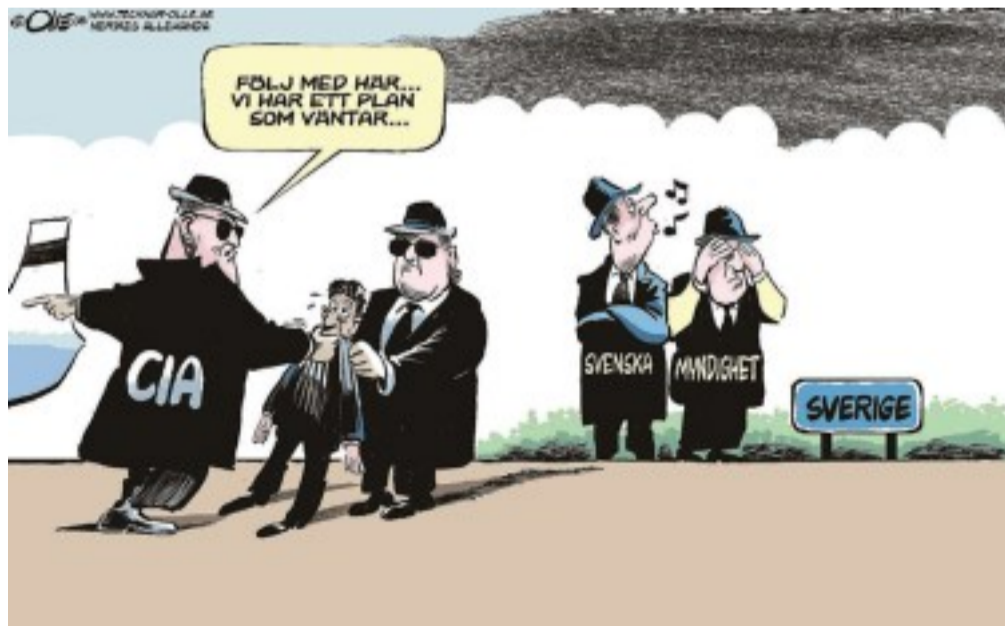
Oljan komplicerar bilden. Det svarta guldet har potential att ge världsekonomin febertoppar som leder till akuta kriser. För inte tala om den blodiga konflikten mellan palestinier och israeler inlästa i varandras öden. Så tillkommer de globala miljöproblemen, hungerkrisen och världens alla smärtpunkter som Darfor.

Presidentjobbet består av idel utmaningar.

◊ Svvara snabbt

Reagera på dagens ledartexter på www.na.se/ledare

◊ Bildkommentar Tecknar-Olle

Nerikes Allehanda

Liberal, grundad 1843

Postadress: 701 92 Örebro
Besöksadress: Norra Strandgatan 5
Telefon växel: 019-15 50 00 kl 08-17
Texttelefon NA:s red: 020-31 00 20
NA på internet: www.na.se
Tryck: V-TAB, Örebro

Ulf Johansson
verkställande direktör
chefredaktör och ansvarig utgivare

Peter Kréjci, Maria Elisson, stf ansvarig utgivare

Lars Ströman, politisk redaktör

Redaktionen: 019-15 50 55 dygnet runt. E-post: nyhet@na.se Fax: 019-10 52 90.
Sporten: 019-15 50 60.
Övriga redaktioner: Se respektive sida.

Prenumeration: 019-15 51 50 kl 08-17.
E-post: prenumeration@na.se
Priser: Månadskonto: 185,-, 12 mån: 2 149,-,
6 mån: 1 265,-, 4 mån: 895,-

Annon, företag: 019-15 50 00 kl 08-17.
E-post: foretagsservice@na.se
Fax, annons: 019-10 21 11.
Annon, privat: 019-15 51 00 kl 08-17.
E-post: privatservice@na.se

Utebliven tidning: 019-15 51 55,
månd-fred 06.15-10.00,
lörd 06.15-10.00, sönd 08.00-11.00.
Utebliven tidning i Karlskoga:
Månd-lörd 0586-77 78 40, sönd 019-15 51 55.
Utebliven tidning i Arboga:
Månd-lörd 010-110 16 50, sönd 019-15 51 55

Lagring/publicering: Allt material i Nerikes Allehanda lagras digitalt, publiceras och tillhandahålls i digitala medier. Den som sänder material till tidningen anses medge sådan digital lagring och publicering samt sådant tillhandahållande. Detta gäller även material till debattsidorna. Redaktionen ansvarar inte för insänt material som inte beställts.
Annonser införes i tidningens olika publiceringskanaler men kan också publiceras på tidnings sajter i hela landet som omfattas av samarbetet inom Lokus.